

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

TAHİR CANAN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2012/969)

Karar Tarihi: 18/9/2013

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Serruh KALELİ
Üyeler : Nuri NECİPOĞLU
Hicabi DURSUN
Erdal TERCAN
Zühtü ARSLAN
Raportör : Özcan ÖZBEY
Başvurucu : Tahir CANAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvurucu, hükümlü olarak bulunduğu Bandırma M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda infaz koruma memuru olarak görev yapan M. T.'nin, kendisine karşı kasten yaralama suçuna teşebbüs ettiği ve hakaret suçunu işlediği iddiasıyla yaptığı şikâyet üzerine yürütülen adli sürecin etkisiz olması nedeniyle anayasal haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 29/11/2012 tarihinde Bandırma M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü vasıtasıyla yapılmıştır. Dilekçe ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinde Komisyona sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. Birinci Bölüm Üçüncü Komisyonunca, 25/3/2013 tarihinde başvurunun karara bağlanması için Bölüm tarafından ilke kararı alınması gerekli görüldüğünden, Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 33. maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca, kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

III. OLAYLAR VE OLGULAR

A. Olaylar

4. Başvuru dilekçesindeki ilgili olaylar özetle şöyledir:

5. Başvurucu, başvuru tarihinde “*kasten öldürme ve ruhsatsız silah bulundurma*” suçlarından Bandırma M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü olarak bulunmaktadır.

6. Başvurucunun 18/8/2012 tarihinde, infaz koruma memuru M. T.'nin kendisine karşı kasten yaralama suçuna teşebbüs ettiği ve hakaret suçunu işlediği şikayeti üzerine, hem idare hem de savcılık tarafından adı geçen infaz koruma memuru hakkında idari ve adli soruşturma başlatılmıştır.

7. Adli soruşturma sonucunda Bandırma Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından düzenlenen 28/9/2012 tarihli iddianame ile “*kasten yaralama suçuna teşebbüs ve hakaret*” suçlarından M. T.’nin cezalandırılması istemiyle Bandırma Sulh Ceza Mahkemesine kamu davası açılmıştır.

8. Anılan Mahkemenin 2/11/2012 tarih ve E.2012/1123, K.2012/1419 sayılı kararı ile infaz koruma memuru M. T.’nin kasten yaralama suçuna teşebbüs eyleminden alt sınırdan uzaklaşmak suretiyle sonuç olarak 1 ay 26 gün hapis; hakaret suçundan ise 1.740 TL adli para cezasıyla cezalandırılmasına karar verilmiş; hükmolunan cezanın iki yılın altında hapis ve adli para cezası niteliğinde olması, sanığın daha önceden bir suçtan mahkumiyetinin bulunmaması, kişilik özellikleri itibarıyla yeniden suç işlemeyeceği yönünde olumlu kanaat oluşması ve sanığın da kabul etmesi nedenleriyle, sanık hakkında kurulan hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ve sanığın beş yıl süre ile denetim altında tutulmasına karar verilmiştir.

9. Başvurucu tarafından söz konusu karara karşı 5/11/2012 tarihinde itiraz kanun yoluna gidilmiş olup, Bandırma 1. Asliye Ceza Mahkemesinin 7/11/2012 tarih ve 2012/349 Değişik İş sayılı kararı ile itiraz yerinde görülmeyerek reddedilmiştir. Aynı tarihte kesinleşen karar 9/11/2012 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir. Başvurucu, 29/11/2012 tarihli dilekçesi ile 30 gün içinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

B. İlgili Hukuk

10. 26/9/2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun “*Kasten yaralama*” kenar başlıklı 86. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile (3) numaralı fıkrasının (d) ve (e) bentleri şöyledir:

“(2) *Kasten yaralama fiilinin kişi üzerindeki etkisinin basit bir tıbbi müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olması halinde, mağdurun şikâyeti üzerine, dört aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.*

(3) *Kasten yaralama suçunun;*

...

d) *Kamu görevlisinin sahip bulunduğu nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,*

e) *Silâhla,*

İşlenmesi hâlinde, şikayet aranmaksızın, verilecek ceza yarı oranında artırılır.”

11. 5237 sayılı Kanun’un “*Hakaret*” kenar başlıklı 125. maddesinin (1) ve (4) numaralı fıkraları şöyledir:

“(1) *Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden ... veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilât ederek işlenmesi gerekir.*

...

(4) Hakaretin alenen işlenmesi halinde ceza altıda biri oranında arttırılır.”

12. 5237 sayılı Kanun’un “Suça teşebbüs” kenar başlıklı 35. maddesi şöyledir:

“(1) Kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise teşebbüsten dolayı sorumlu tutulur.

(2) Suça teşebbüs hâlinde fail, meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığına göre, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine onüç yıldan yirmi yıla kadar, müebbet hapis cezası yerine dokuz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Diğer hâllerde verilecek cezanın dörtte birinden dörtte üçüne kadar indirilir.”

13. 4/12/2004 tarih ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 231. maddesinin (5), (6), (8), (10), (11) ve (12) numaralı fıkraları şöyledir:

“(5) Sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, iki yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezası ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder.

(6) Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilmesi için;

a) Sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış bulunması,

b) Mahkemece, sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate varılması,

c) Suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesi,

gerekir. Sanığın kabul etmemesi hâlinde, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmez.

(8) Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının verilmesi halinde sanık, beş yıl süreyle denetim süresine tâbi tutulur...

(...)

Denetim süresi içinde dava zamanaşımı durur.

(10) Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlenmediği ve denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklerle uygun davranıldığı takdirde, açıklanması geri bırakılan hüküm ortadan kaldırılarak, davanın düşmesi kararı verilir.

(11) Denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlemesi veya denetimli serbestlik tedbirine ilişkin yükümlülüklerle aykırı davranması halinde, mahkeme hükmü açıklar...

(12) Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına itiraz edilebilir.”

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

14. Mahkemenin 18/9/2013 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvurunun 29/11/2012 tarih ve 2012/969 numaralı bireysel başvurusu incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

15. Başvurucu, hükümlü olarak bulunduğu Bandırma M Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda, koğuşun bahçe kapısını açan infaz koruma memurları M. T. ve O. İ. ile karşılaşarak kendilerine “*günaydın*” dediğini, M. T.’nin “*ne var lan*” diyerek elinde bulunan metal kapı kolu ile üzerine yürüdüğünü, ancak diğer görevli memur O. İ.’nin araya girip, kendisine saldırmamasını engelleyerek koğuştan çıkardığını; kendisine karşı kasten yaralama suçuna teşebbüs ettiği ve hakaret suçunu işlediği iddiasıyla M. T. hakkında yaptığı şikâyet üzerine yürütülen yargılama sonucu verilen kararın sorunu çözmekten uzak olup, hasta bir adamın eylemini önlemeye yetmediğini, şahsın tedavi edilmesine de karar verilmesi gerektiğini, yaptığı eylemleri hatırlamayan kişinin tedavi görmeyerek görevine devam ettiği sürece kendisi ve diğer mahkûmların can güvenliğinin tehlikede olduğunu, şikâyetlerine rağmen yeterli önlemin alınmaması nedeniyle Anayasa’nın 17. maddesinde tanımlanan yaşam hakkı, 19. maddesinde tanımlanan kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı ve 36. maddesinde tanımlanan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüş ve uğradığı manevi sıkıntılar nedeniyle 50.000 TL tazminat talebinde bulunmuştur.

B. Değerlendirme

16. Başvuru formu ve ekleri incelendiğinde, başvurunun, uğranılan sözlü ve fiziksel saldırı nedeniyle yürütülen yargılama sonucunda verilen kararın etkili bir çözüm sağlamadığı iddiasına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp, olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder. Bu nedenle başvurunun tüm iddiaları Anayasa’nın 17. ve 40. maddeleri ile ilişkili görülerek bu kapsamda değerlendirilmiştir.

17. Anayasa’nın 148. maddesinin üçüncü ve 30/3/2011 tarih ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 45. maddesinin (1) numaralı fıkraları uyarınca, Anayasa’da güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye’nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından ihlal edildiğini iddia eden kişilere Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru hakkı tanınmıştır.

18. 6216 sayılı Kanun’un “*Bireysel başvuruların kabul edilebilirlik şartları ve incelenmesi*” kenar başlıklı 48. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“Mahkeme, ...açıkça dayanaktan yoksun başvuruların kabul edilemezliğine karar verebilir.”

19. Anayasa’nın 17. maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları şöyledir:

“Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

...

Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.”

20. Anayasa'nın 40. maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları şöyledir:

“Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkanının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir.

...

Kişinin, resmi görevliler tarafından vaki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır.”

21. Başvuru konusu olay, devlet gözetimi altında bulunan başvurana yine bir devlet görevlisi tarafından yöneltilmiş sözlü ve fiili saldırı nedeniyle yürütülen adli işlemin etkisizliği ile ilgili olduğu için, öncelikle burada korunan hakkın kapsamı tespit edilmeli ve sonrasında ise bu hakkın yeterince korunup korunmadığı belirlenmelidir.

22. Somut olayda başvurucu, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Herkesin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkını güvence altına alan Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrası insan onurunu korumayı amaçlamıştır. Bu hüküm bir taraftan devlete insan onurunu zedeleyen fiillerden kaçınma ödevi yüklerken, diğer taraftan bu tür fiillerin meydana gelmesi halinde bu fiilleri etkili bir şekilde soruşturma ve failleri cezalandırma ödevi yüklemektedir. Bu hükmün gereği olarak, özellikle devletin gözetimi altında tutulan kişilerin suiistimallerden korunması için onurlarına ve haklarına yönelik müdahalelerin dikkatli bir şekilde incelenmesi güvence altına alınmalıdır. Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında da kimseye “işkence”, “eziyet” yapılamayacağı ve kimsenin “insan haysiyetiyle bağdaşmayan” muamele ve cezaya tabi tutulamayacağı düzenlenmiş olup, burada geçen ifadeler arasında da bir yoğunluk farkı bulunmaktadır. Kişinin maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne en fazla zarar veren muamelelerin “işkence”, bu seviyeye varmayan fakat yine de vücutta zarar ya da yoğun fiziksel veya ruhsal ızdırap veren insanlık dışı muamelelerin “eziyet”, küçük düşürücü ve alçaltıcı nitelikteki daha hafif muamelelerin ise “insan haysiyetiyle bağdaşmayan” muamele veya ceza olarak belirlenmesi mümkündür.

23. Ancak, bir eylemin Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasının kapsamına girebilmesi için minimum bir ağırlık düzeyine ulaşmış olması gerekir. Bu asgari eşiğin aşılıp aşılmadığının belirlenmesinde her olayın somut özellikleri dikkate alınarak bir değerlendirme yapılır. Bu bağlamda muamelenin süresi, fiziksel ve manevi etkileri ile mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi faktörler önem taşımaktadır.

24. Bu kavramlar kapsamında somut olay incelendiğinde, görevli memurun başvurucuya yönelik eyleminin anlık geliştiği, sürdürülmediği ve daha sonra da haksız eylemin devam ettiğine ilişkin bir iddianın da bulunmadığı anlaşılmıştır. Her ne kadar başvurucu bir mahkûm ve fail bir infaz koruma memuru ise de anlık bir tepkiden öte geçmeyen ve herhangi bir fiziksel müdahale içermeyen eylemin, Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında değerlendirilmesi için gerekli asgari eşiği aştığı söylenemez. Bu durumda başvurucunun şikâyetleri, kişinin maddi ve manevi varlığını koruma hakkı ile bağlantılı olarak Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrası kapsamında incelenmelidir (bkz. § 22).

25. Bireyin, bir devlet görevlisi tarafından hukuka aykırı olarak ve Anayasa'nın 17. maddesini ihlal eder biçimde bir muameleye tabi tutulduğuna ilişkin savunulabilir bir iddiasının bulunması halinde, Anayasa'nın 17. maddesi, “Devletin temel amaç ve görevleri”

kenar başlıklı 5. maddedeki genel yükümlülükle birlikte yorumlandığında etkili resmi bir soruşturmanın yapılmasını gerektirmektedir. Bu soruşturma, sorumluların belirlenmesini ve cezalandırılmasını sağlamaya elverişli olmalıdır. Şayet bu mümkün olmazsa, bu madde, sahip olduğu öneme rağmen pratikte etkisiz hale gelecek ve bazı hallerde devlet görevlilerinin fiili dokunulmazlıktan yararlanarak, kontrolleri altında bulunan kişilerin haklarını istismar etmeleri mümkün olacaktır. Devletin pozitif yükümlülüğü kapsamında bazen tek başına soruşturma yapılmamış olması yahut da yeterli soruşturma yapılmamış olması da kötü muamele teşkil edebilmektedir. Bu bağlamda soruşturmanın derhal başlaması, bağımsız biçimde, kamu denetimine tabi olarak özenli ve süratli yürütülmesi ve bir bütün olarak etkili olması gerekir. (Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *Bati ve diğerleri/Türkiye*, 33097/96 - 57834/00, 3/6/2004, §§ 133, 134)

26. Etkili bir başvurudan söz edebilmek için, başvuru yolunun sadece hukuken mevcut bulunması yeterli olmayıp, bu yolun uygulamada fiilen de etkili olması ve başvuru makamının ihlal iddiasının özünü ele alma yetkisine sahip bulunması gereklidir. Başvuru yolunun bir hak ihlali iddiasını önleyebilme, devam etmekteyse sonlandırabilme veya sona ermiş bir hak ihlalini karara bağlayabilme ve bunun için uygun bir tazminat sunabilmesi halinde ancak etkililiğinden söz etmek mümkün olabilir. Yine, vuku bulmuş bir hak ihlali iddiası söz konusu olduğunda, tazminat ödenmesinin yanı sıra sorumluların ortaya çıkarılması bakımından da yeterli usulü güvencelerin sağlanması gerekir. (Benzer yöndeki AİHM kararları için bkz. *Ramirez Sanchez / Fransa*. 59450/2000, 4/7/2006, §§ 157, 160; *Aksoy / Türkiye*. 21987/93, 18/12/1996, § 95)

27. Nitekim Anayasa'nın 40. maddesinde de Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlâl edilen herkesin, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkânının sağlanmasını isteme hakkına sahip bulunduğu ve resmî görevliler tarafından vaki haksız işlemler sonucu uğradığı zararın Devletçe tazmin edileceği düzenleme altına alınmıştır.

28. Anayasa'nın 40. maddesi ile amaçlanan, sadece ispatlanmış bir hak ihlalinin tazmini ya da giderilmesi değil, savunulabilir düzeydeki bu tür ihlal iddialarını karara bağlayacak mekanizmaların bulunması ve iyi işlemesidir. Aynı zamanda 40. maddenin gerekçesinde "*ihlalin resmi görevliler tarafından görevlerinin ifası sırasında yapılmış olması görevli için bir mazeret sebebi teşkil etmez*" şeklinde geçen ifadeler ile de devlet ya da devlet görevlilerinin anayasal bir hakkın ihlali bakımından dokunulmaz olmadığı vurgulanmıştır.

29. Bu açıklamalar ışığında somut olay incelendiğinde, başvuru yolunun maruz kaldığı eylemden dolayı yaptığı şikâyet üzerine adli soruşturmanın bağımsız birimlerce denetime açık olacak biçimde derhal başlatıldığı anlaşılmaktadır. Ancak, başvuru yolunun etkisiz olarak ileri sürdüğü yargılama aşaması sonucunda verilen "*hükmün açıklanmasının geri bırakılması*" kararının etkililiğinin de ihlal konusu hakka bağlı olarak Anayasa Mahkemesince denetlenmesi gerekir.

30. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumu, 5271 sayılı Kanun'un 231. maddesinde düzenlenmiştir. Sanık hakkında kurulan mahkûmiyet hükmünün hukuki bir sonuç doğurmamasını ifade eden ve doğurduğu sonuçlar itibarıyla karma bir özelliğe sahip bulunan hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumu, denetim süresi içinde kasten yeni bir suçun işlenmemesi ve yükümlülükler uygun davranılması halinde, geri bırakılan hükmün ortadan kaldırılarak kamu davasının aynı Kanun'un 223. maddesi uyarınca düşürülmesi sonucu doğurduğundan, bu özelliğiyle sanık ile devlet arasındaki cezai nitelikteki ilişkiyi sona erdiren düşme nedenlerinden birisini oluşturmaktadır.

31. Hükümün açıklanmasının geri bırakılması için; yapılan yargılama sonucu hükmolunan cezanın iki yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezası olması, sanığın daha önce kasıtlı bir suçtan mahkûm olmamış bulunması, suçun işlenmesiyle mağdurun veya kamunun uğradığı maddi zararın, aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tamamen giderilmesi, mahkemece sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak, yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate ulaşılabileceği gerekmektedir. Tüm bu koşulların bulunması halinde, mahkemece hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilecek ve sanık beş yıl süreyle denetimli serbestlik tedbirine tabi tutulacaktır. Denetim süresi içinde sanığın kasten yeni bir suç işlememesi ve yükümlülüklerine uygun davranması halinde, açıklanması geri bırakılan hüküm ortadan kaldırılarak, 5271 sayılı Kanun'un 223. maddesi uyarınca kamu davasının düşürülmesine karar verilecektir. Sanığın denetim süresi içinde kasten yeni bir suç işlemesi veya yükümlülüklerine aykırı davranması halinde ise mahkemece açıklanması geri bırakılan hüküm açıklanacaktır.

32. Diğer taraftan kanunda belirtilen koşulların gerçekleşmesine karşın, sanığın kabul etmemesi hâlinde hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilemeyeceği 5271 sayılı Kanun'un 231. maddesinin (6) numaralı fıkrasının son cümlesinde ifade edilmektedir. Bu kapsamda sanığın, yargılamanın hukuki kesinliği ifade eden bir hükümle sonuçlanmasını ya da cezaya hükmedilmesi durumunda hükümün açıklanmasının geri bırakılmasını tercih etme imkânı bulunmaktadır.

33. 5271 sayılı Kanun'un (12) numaralı fıkrasında, hükümün açıklanmasının geri bırakılması kararına karşı itiraz kanun yoluna başvurulabileceği düzenlenmiştir. Bununla birlikte, denetim süresi içinde kasıtlı yeni bir suç işlenmesi hâlinde hükümün açıklanmasıyla veya bu süre içinde kasıtlı yeni bir suç işlenmemesi hâlinde düşme kararıyla yargılama nihai olarak sona erdiğinden, hüküm niteliği olan bu kararlara karşı kanun yoluna başvurulabilir ve esasa ilişkin itirazlar bu aşamada ileri sürülebilir.

34. Somut olayda, başvurucunun karşılaştığı infaz koruma görevlisi M. T.'ye "günaydın" demesi üzerine, M. T.'nin "ne var lan" diyerek elinde bulunan metal cisimle kendisine saldırmaya teşebbüs ettiği ve bu eylemlerinden dolayı da 1 ay 26 gün hapis ve 1.740 TL adli para cezası aldığı ve Mahkemece hakkındaki hükümün açıklanmasının geri bırakılmasına ve beş yıl süre ile denetim altında tutulmasına karar verildiği görülmüştür.

35. Bireylerin cezai sorumluluğuna ilişkin hukuki sorunların incelenmesi Anayasa Mahkemesinin görevleri arasında olmayıp, konu derece mahkemelerin takdirine bırakılmıştır. Yine bu bağlamda suçlu-suçsuz kararı vermek ya da daha hafif veya ağır ceza belirlemek de Anayasa Mahkemesinin görevinde bulunmamaktadır.

36. Ancak, Anayasa Mahkemesinin kararlarında da belirtildiği gibi cezai yaptırımlara ilişkin düzenlemelerde de kuralların, önleme ve iyileştirme amaçlarına uygun olarak ölçülü, adil ve orantılı olması gerekir (E.2010/104, K.2011/180, K.T. 29/12/2011). Orantılılık ilkesi, mağdurun korunması ile failin cezalandırılması arasında makul bir ilişki olmasını gerektirir. Diğer bir ifadeyle hak yoksunluğu getiren düzenlemelerde hukuka aykırı eylem ile yaptırım arasında adalet ve hakkaniyet ilkelerine uygunluk bulunmalıdır. Ayrıca, yaptırımlarda güdülen asıl amaç, işlediği suçtan dolayı kişinin ıslah olmasını sağlayıp, tekrar topluma kazandırılmasıdır. Nitekim Anayasa'nın 13. maddesi, temel hak ve hürriyetlere getirilecek sınırlamaların, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamayacağını belirtirken, 5237 sayılı TCK'nın 3. maddesine göre de, suç işleyen kişi

hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunması gerekmektedir. AİHM de suçun niteliğinin ve verilen cezaların ağırlığının, yapılan müdahalenin orantılılığı bakımından dikkate alınması gereken unsurlar olduğunu kaydetmiş ve gerçekleştirilen müdahalenin “*demokratik bir toplum için zaruri*” olması gerektiğini belirtmiştir (*Varlı ve diğerleri/Türkiye*, 38586/97, 19/10/2004).

37. Bu açıdan Mahkemenin sonuç kararı değerlendirildiğinde, başvurucuya yönelen ve işkence, eziyet ve insan haysiyetiyle bağdaşmayan muamele düzeyine çıkmayan eylemden dolayı soruşturmanın derhal başlayarak, makul sürede tamamlandığı, gerçekleşen haksız eylem ile belirlenen ceza ve beş yıllık denetim yaptırımının orantısız olduğunun söylenemeyeceği, birey onuruna ve vücut dokunulmazlığına saygı duyulmasını garanti eden hukuk hükümlerinin ve özellikle de cezai yaptırımların caydırıcı işlevinin mevzuat çerçevesinde etkin bir şekilde uygulanmasının sağlandığı görülmüştür. Sonuç olarak somut olayda kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı hakkının korunması kapsamında yürütülen adli sürecin etkisiz olmadığı ve temel bir hak ihlalinin söz konusu olmadığı sonucuna varılmıştır.

38. Açıklanan gerekçelerle, başvurucunun Anayasa'nın 17. ve 40. maddeleri kapsamındaki iddialarına yönelik bir ihlalin olmadığı açıkça anlaşıldığından, başvurunun, diğer kabul edilebilirlik şartları yönünden incelenmeksizin “*açıkça dayanaktan yoksun olması*” nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Başvurunun, “*açıkça dayanaktan yoksun olması*” nedeniyle **KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA**, yargılama giderlerinin başvurucu üzerinde bırakılmasına, 18/9/2013 tarihinde **OY BİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Serruh KALELİ

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Erdal TERCAN

Üye
Zühtü ARSLAN